

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Adviescollege Veiligheid Groningen (ACVG)
Postbus 93144
2509 AC Den Haag
t.a.v. 5.1.2.e

Per email: 5.1.2.e@adviescollegeveiligheidgroningen.nl

Datum 24 april 2026
Betreft Reactie SodM op conceptadvies ACVG Beoordeeld maar vertrouwen onder druk

Geachte heer 5.1.2.e

Op vrijdag 27 april 2026 heeft SodM in vertrouwen het conceptadvies aan de minister van Binnenlandse Zaken van het ACVG 'Beoordeeld, maar vertrouwen onder druk' van u ontvangen. De staatssecretaris Groningen had u dit advies gevraagd mede naar aanleiding van het SodM onderzoek naar de kwaliteit van de versterkingsopgave zoals gepubliceerd op 28 februari 2025. U heeft SodM als onderdeel van een brede consultatie gevraagd een reactie geven op uw conceptadvies. Met deze brief geeft SodM u de gevraagde reactie. In deze brief geven we eerst een verkorte weergave van uw conceptadvies. Vervolgens geven we onze reactie op dit concept en bespreken we ook de relatie van dit conceptadvies tot ons hiervoor genoemde rapport.

Samengevat

De voormalige staatssecretaris Herstel Groningen heeft u op 13 maart 2025 de volgende vragen gesteld:

- Hoofdvraag: Klopt het oordeel op norm of niet op norm in beoordelingsrapporten?
- Aanvullende vragen:
 - Welke fouten kunnen het vertrouwen in beoordelingsrapporten schaden? (vertrouwensvraag)
 - Wat constateert het ACVG over communicatie in relatie tot beoordelingsrapporten? (communicatievraag)

U heeft uw onderzoek daarop ingericht rondom twee centrale vragen:

1. Is het oordeel op norm of niet op norm in de beoordelingsrapporten betrouwbaar?
2. Wat beïnvloedt het vertrouwen van bewoners in het veiligheidsoordeel?

Het korte door u samengevatte antwoord is:

1. Het oordeel op norm of niet op norm in de beoordelingsrapporten is in een aantal specifieke situaties onvoldoende betrouwbaar.
2. Het vertrouwen van bewoners in het veiligheidsoordeel staat onder druk.

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

5.1.2.e

Ons kenmerk

SODM / 105981645

Uw kenmerk

Bijlage(n)

SodM waardeert het door u gedane onderzoek. Het is in haar opzet uitgebreid en zorgvuldig uitgevoerd. Uw onderzoek laat zien dat in een zestal situaties verdere aandacht nodig is om met voldoende zekerheid vast te stellen of de uitkomsten van de veiligheidsoordelen correct zijn afgegeven. Dit is een waardevolle en belangrijke conclusie omdat deze laat zien dat afgezien van deze zes situaties de veiligheidsoordelen met voldoende hoge betrouwbaarheid geveld zijn. Tegelijkertijd laten uw conclusies ook zien dat in sommige situaties de betrouwbaarheid nog onvoldoende groot is.

Uw aanbevelingen voor controle- en herstelacties voor de door u genoemde zes situaties zijn duidelijk. Het is belangrijk dat deze aanbevelingen adequaat opgepakt gaan worden. Hoe en wanneer de aanbevelingen ter hand te nemen zal in elk geval van twee nog te onderzoeken punten afhangen. Ten eerste van de nog in te schatten omvang van het aantal adressen waar de betrouwbaarheid van het veiligheidsoordeel nog niet groot genoeg is in ieder van de zes situaties (hoe groot is het vraagstuk?). Ten tweede van het nog te inschatten aantal gevallen in ieder van deze zes situaties waar na nader onderzoek vastgesteld moet worden dat het veiligheidsoordeel niet correct is geveld (hoe groot is het daadwerkelijke risico?). Beide punten zijn op dit moment, ook na uw onderzoek, nog onbekend. We weten daarom nog onvoldoende goed wat de mogelijke impact is van uw constatering. Ook weten we nog niet welke prioriteit in de uitvoering gegeven moet worden aan uw waardevolle aanbevelingen.

Als nader onderzoek de impact en daarmee het belang van uw constatering heeft ingeschat, kan vastgesteld worden welke prioriteit de controle- en herstelacties in de lopende versterkingsopgave dienen te krijgen. Immers, als de impact en belang van uw constatering groot blijkt te zijn zullen uw geadviseerde herstelacties met meer prioriteit in de lopende versterkingsopgave opgenomen moeten worden dan als de impact en belang beperkt blijken te zijn. Op grond van uw onderzoek kan hierover nu nog geen oordeel geveld worden.

SodM vindt het belangrijk dat in uw rapport alsook de verdere stappen die gezet moeten worden, er een scherp onderscheid gemaakt wordt tussen uw conclusie bij de gevallen in de zes specifieke situaties dat het veiligheidsoordeel onvoldoende betrouwbaar is en de nog te onderzoeken vraag of en zo ja, in hoeveel gevallen daarvan dat ook tot de conclusie leidt dat het oordeel zelf niet correct is. Wij lichten hierna toe waarom.

Wat concludeert u in uw onderzoek?

- 1. Is het oordeel op norm of niet op norm in de beoordelingsrapporten betrouwbaar?*

In uw antwoord op de eerste vraag noemt u de hierna volgende zes specifieke situaties waarvoor het veiligheidsoordeel onvoldoende is. In alle andere situaties kon u constateren dat het veiligheidsoordeel voldoende betrouwbaar is. De zes specifieke situaties zijn:

- 1) Woningen waarvan de versterkingsdossiers incompleet zijn. Bij veel woningen die zijn beoordeeld met de Praktijkaanpak 2.0 ontbreken stukken in het dossier. Het gaat hier om zowel woningen die op norm

als niet op norm zijn verklaard. Gegeven het feit dat de Praktijkaanpak 2.0, zoals u in uw rapport vermeld, eruit bestond dat het gehele proces van versterking uitbesteed is door de NCG, is het ontbreken van stukken zoals opgevraagd bij de NCG niet op voorhand een teken dat de beoordeling zelf incorrect is uitgevoerd.

- 2) Woningen met topgevels die mogelijk ten onrechte als 'niet-seismisch constructief element' zijn behandeld in de berekening. Het gaat hier om woningen beoordeeld met de Praktijkaanpak 2.0 en die op norm zijn verklaard. Uw rapport vermeld hierbij dat bij een deel van deze woningen de berekeningen opnieuw met de juiste veronderstelling uitgevoerd zijn en dat in al deze gevallen het veiligheidsoordeel correct geveld bleek te zijn. Omdat dit een steekproef betrof kunt u terecht niet uitsluiten dat er woningen zijn waarbij mogelijk het veiligheidsoordeel niet correct is geveld.
- 3) Woningen waarbij mogelijk sprake is van ernstige schade, scheefstand of uitbuiging van wanden die in de beoordeling niet is meegenomen. Het gaat over woningen met een draagconstructie van metselwerk, gebouwd in 1940 of eerder, die zijn beoordeeld met de reguliere aanpak of Praktijkaanpak 2.0 en op norm zijn verklaard.
- 4) Woningen waarbij mogelijk sprake is van ernstige scheefstand of uitbuiging van wanden en die beoordeeld zijn met de typologieaanpak. Het gaat hier specifiek over woningen met een draagconstructie in metselwerk, gebouwd in 1940 of eerder en die op norm zijn verklaard.
- 5) Woningen die zijn beoordeeld met de NLTH-berekeningsmethode, waarbij een aanname in de berekening in de praktijk gecontroleerd moest worden en op norm zijn verklaard. U heeft niet gerapporteerd of dit juist conservatieve of optimistische aannames betrof, zodat hier dus ook gevallen bij kunnen zitten waar een onterecht optimistische aanname dusdanig van aard was dat bij herberekening het veiligheidsoordeel aangepast moet worden.
- 6) Woningen die zijn beoordeeld met de NLTH-berekeningsmethode, met een draagconstructie van metselwerk, waarbij aannames zijn gedaan op kritische onderdelen van de berekeningen, en die op norm zijn verklaard. U heeft niet gerapporteerd of dit juist conservatieve of optimistische aannames betrof, zodat hier dus ook gevallen bij kunnen zitten waar een onterecht optimistische aanname dusdanig van aard was dat bij herberekening het veiligheidsoordeel aangepast moet worden.

Daarmee geeft u nog niet aan of het oordeel op norm of niet op norm in de beoordelingsrapporten in die gevallen mogelijk niet correct is. Daarvoor is nader onderzoek nodig. Voor deze specifieke situaties beveelt u controle- en herstelacties aan om twijfel over de juistheid van het veiligheidsoordeel weg te nemen. U geeft ook aan dat in de overige situatie het oordeel op norm of niet op norm wel betrouwbaar is.

2. *Wat beïnvloedt het vertrouwen van bewoners in het veiligheidsoordeel?*

Uw antwoord op de tweede vraag betreft het vertrouwen van bewoners en eigenaren in het veiligheidsoordeel dat onder druk staat. Die constatering is

herkenbaar en was volgens SodM ook één van de redenen om te onderzoeken of het veiligheidsoordeel in meeste gevallen technisch wel voldoende betrouwbaar is. Uw uitgebreide onderzoek naar het vertrouwen van bewoners en eigenaren is breed opgezet en betreft de opdrachten aan, uitvoering door en procedures van NCG, ontwikkeling van kennis en seismische dreiging, de druk om snelheid te maken, de besluit- en bezwaarprocedures. U concludeert dat alle factoren gezamenlijk leiden tot wantrouwen bij bewoners over de juistheid en zorgvuldigheid van het veiligheidsoordeel.

Wat is de reactie van SodM?

1. *Is het oordeel op norm of niet op norm in de beoordelingsrapporten betrouwbaar?*

a. Onderzoek hoe groot het probleem is

In het conceptadvies is veel aandacht voor de gevonden omissies, terwijl de omvang van de problemen niet in kaart is gebracht. Dat kan volgens SodM grote ongerustheid veroorzaken bij bewoners, ook voor bewoners van gebouwen buiten de scope van de versterkingsopgave. Daarom is het van belang de door u gevonden omissies, en ook de daardoor eventueel gemaakte fouten die van invloed zijn op het veiligheidsoordeel, te kwantificeren. Dit betekent dat ten eerste ingeschat moet worden welk aantal adressen een onvoldoende hoge betrouwbaarheid kennen in de zes situaties. Ten tweede moet ingeschat worden hoeveel van deze aantallen bij herbeoordeling leiden tot een ander veiligheidsoordeel. Pas als duidelijk is hoe groot het probleem van de betrouwbaarheid en de gebouwveiligheid is, kan bepaald worden hoe urgent de controle- en herstelacties zijn die NCG moet gaan doen. Tot die tijd is het volgens SodM zeer onwenselijk om de lopende processen van NCG te onderbreken.

Mogelijk kunt u voor de zes concrete situaties de geconstateerde omissies en de impact daarvan wel kwantitatief inzichtelijk maken. Daarmee kan dan ook worden bepaald of de controle- en herstelacties nu met voorrang, gedurende of aansluitend op de geplande lopende werkzaamheden gedaan moet worden.

b. SodM gaat vooralsnog uit van betrouwbare uitkomsten voor de meeste beoordelingen

SodM gaat ervanuit dat NCG in veruit de meeste gevallen een betrouwbaar en veelal ook met voldoende zekerheid een technisch correct veiligheidsoordeel heeft gegeven. In de beoordeling die een deskundige bij een ingenieursbureau maakt, zitten onvermijdelijk aannames en 'expert judgement'. Uiteraard moeten de deskundigen volgens de regels werken en hun oordeel onderbouwen, maar er zijn geen aanwijzingen dat waar die onderbouwing ontbreekt dat in veel gevallen heeft geleid tot een onjuist oordeel. Dit blijkt in uw rapport ook uit de gevallen waar de classificatie van topgevels nader onderzoek vergde. In alle gevallen waar u aanvullend onderzoek of informatie heeft gevraagd van deskundigen, leidde dat niet tot een ander veiligheidsoordeel.

c. Overige marges in de systematiek van beoordelen

In de NPR en de typologieaanpak zijn op diverse onderdelen veilige marges ingebouwd om onzekerheden van diverse aard te adresseren. Dit is al eerder geconstateerd onder andere door SodM (zie bijvoorbeeld het advies van 27 juni 2018 en het advies van 7 juli 2020¹). De daadwerkelijke impact van eventueel gemaakte fouten op het veiligheidsoordeel kan daarmee in een deel van de gevallen geheel of gedeeltelijk teniet worden gedaan.

d. Niet streven naar 100% zekerheid

SodM is van mening dat er in de versterkingsopgave een balans moet zijn tussen snelheid en (technische) kwaliteit, want beide zijn belangrijk voor de veiligheid. De versterkingsopgave is een zeer complexe veiligheidsopgave waarin snelheid belangrijk is om het veilig gebruik van zoveel mogelijk gebouwen zo snel mogelijk te borgen. Een hoge snelheid met beperkte aantallen onterecht 'op norm' beoordeelde gebouwen, levert in een paar jaar tijd ook veel 'op norm' versterkte gebouwen op.

De kwaliteit kan en moet geborgd worden in het reguliere proces (in balans met snelheid) en daarnaast kan dat ook door mechanismen te creëren die aan het eind van het proces eventuele verkeerde beoordelingen rechtzetten.

Dat er adressen onterecht 'op norm' beoordeeld worden is echter onvermijdelijk, het maken van fouten kan ook niet helemaal worden voorkomen. De snelheid die verloren gaat bij het streven naar bijna 100% zekerheid zou de snelheid in de versterkingsopgave en daarmee de veiligheid van veel bewoners in Groningen hebben geschaad. Welke foutmarge acceptabel is moet bovendien gezien worden in het licht van het continu afnemende risico op aardbevingen.

2. *Wat beïnvloedt het vertrouwen van bewoners in het veiligheidsoordeel?*

Uw antwoord op deze vraag is herkenbaar voor SodM. De aanbevelingen die u doet kunnen bijdragen aan het herstel van vertrouwen en hebben de steun van SodM.

Ten aanzien van uw opmerkingen ten aanzien van het gelijkheidsbeginsel merkt SodM op dat er om een veelvoud van redenen verschillen tussen de procedures die in de versterkingsopgave zijn gevolgd door NCG en door bewoners. Dat daaruit vervolgens op verschillende manieren gezorgd is voor een gebouw dat op norm is, is daar een logisch gevolg van. De ontstane verschillen zijn veelal technisch of procedureel uitlegbaar maar zijn voor bewoners en eigenaren soms moeilijk te begrijpen. De commissie Van Geel heeft duidelijk geadviseerd hoe om te gaan met ontstane verschillen, en met Nij Begun zijn ook de nodige maatregelen genomen om de verschillen te verminderen. Deze maatregelen

¹ [Rapport SodM kwaliteitsborging versterkingsopgave in Groningen | Staatstoezicht op de Mijnen](#) en [Onderzoek naar het gebruik van de NPR 9998 en de HRA in de versterkingsopgave | Staatstoezicht op de Mijnen](#).

hebben zelf echter ook weer nieuwe gevallen van verschillen gegeven. Het zou goed zijn dit meer aandacht in uw rapport te geven.

Relatie met het SodM advies over de kwaliteitsborging van NCG

SodM heeft in een onderzoek naar de kwaliteitsborging door NCG, en het advies daarover aan de voormalige staatssecretaris Herstel Groningen, geconstateerd dat de kwaliteitsborging van NCG in meerdere processen procedureel ontbrak of niet aantoonbaar werd nagevolgd.² Daarbij is duidelijk aangegeven dat gemaakte fouten niet gelijk betekenen dat een gebouw onveilig is, dat het maken van fouten niet helemaal te voorkomen is en dat niet bekend is of er relatief veel fouten gemaakt zijn in de verschuilende processen. SodM gaf negen aanbevelingen waarvan een aantal door de staatssecretaris en NCG zijn opgepakt. Aanbeveling vijf en negen betrof nader onderzoek naar de technisch inhoudelijke kwaliteit van de door NCG en de ingenieursbureaus geleverde werkzaamheden, en de kwantificering daarvan:

5. Laat steekproeven doen door een externe partij of partijen.

“Maak met steekproeven op door NCG de laatste jaren in verschillende processen vrijgegeven versterkingsadviezen en beoordelingsrapporten, voor zowel direct op norm beoordeelde adressen als niet op norm beoordeelde adressen, en ook voor rapportages met het uitvoeringsgereed ontwerp, voor zowel versterkingsmaatregelen als vervangende nieuwbouw, inzichtelijk welk percentage fouten bevat en wat de aard van de fouten is. Daarmee wordt duidelijk in welke processen er eventueel een probleem met de kwaliteitsborging was, mogelijk nog is, en hoe groot een probleem is.

Laat deze externe partij of partijen ook beoordelen of een geconstateerd probleem reden geeft om te twifelen aan de veiligheid van de gebouwen en, indien nodig, adviseren over vervolgstappen.

Neem het door een externe partij structureel uitvoeren van steekproeven op door NCG in de verschillende processen vrijgegeven beoordelingsrapporten, en het daarover adviseren, op in de pdca-cyclus.”

9. Verklaar het hoger dan verwacht aantal op norm beoordelingen met de Praktijkaanpak 2.0 in 2024.

“Onderbouw waarom er in 2024 met de Praktijkaanpak 2.0 een relatief hoog percentage gebouwen direct op norm beoordeeld zijn, meer dan in voorgaande jaren het geval was. Geef ook aan waarom dat met de inschattingen voor de planning van het Meerjaren Versterkingsplan niet was voorzien. Onderzoek ook of de kwaliteitsborging op orde was. Als er geen aannemelijke verklaring te geven is of de kwaliteitsborging niet op

² [Rapport SodM kwaliteitsborging versterkingsopgave in Groningen | Staatstoezicht op de Mijnen.](#)

orde was, dan moet grootschaliger worden onderzocht of deze gebouwen terecht op norm zijn beoordeeld.

SodM ontvangt de rapportage met positieve verklaring of eventuele andere bevindingen graag voor 1 juni 2025. SodM zal na bestudering van de rapportage de staatssecretaris daarover adviseren.”

Beide aanbevelingen zijn met het door u gedane onderzoek nog niet geheel beantwoord. NCG heeft de in aanbeveling negen gevraagde verklaring ook nog niet gegeven. SodM zal de minister van BZK daarover mogelijk nog separaat adviseren.

Afsluitend

In uw advies doet u belangrijke aanbevelingen om de kwaliteit verder te borgen, waarbij eerst nog bepaald moet worden wat de impact is van de constatering voordat de uitvoering van de aanbevelingen die inbreken op de lopende operatie ter hand wordt genomen. Een hoge impact zou namelijk het inbreken op de lopende versterking rechtvaardigen terwijl een lagere impact dit niet zou rechtvaardigen. Op dit moment leest SodM in de verschillende rapporten en ziet SodM ook in de praktijk onvoldoende aanwijzingen die het inbreken op de lopende versterkingsoperatie rechtvaardigen. Aanbevelingen waarvan de uitvoering niet inbreken op de lopende operatie kunnen snel uitgevoerd worden.

SodM gaat ervan uit dat u deze reactie en de eventueel te geven toelichting daarop, zult meewegen in het definitief maken van uw advies.

5.1.2.e

ir. T.F. Kockelkoren MBA
Inspecteur-generaal der Mijnen